

Stowarzyszenie
Polski Komitet Światowego Kongresu Górniczego
i
Światowe Kongresy Górnicze

Rola Polski

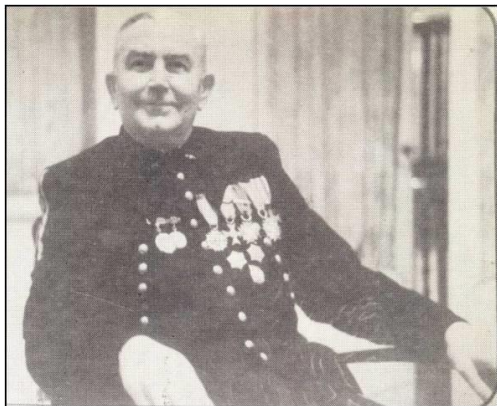
Kraków, 2021 r.

1. Wprowadzenie

Pośród rozlicznych konferencji naukowo technicznych organizowanych w zakresie górnictwa na całym świecie, Światowe Kongresy Górnicze należą do najważniejszych wydarzeń tego typu i są organizowane nieprzerwanie od 1958 roku.. Kongresy te gromadzą bowiem przedstawicieli górnictwa różnych surowców mineralnych wydobywanych na wszystkich kontynentach świata. Trwa to już ponad 60 lat, pomimo iż w okresie tym nastąpiły ogromne zmiany w zakresie komunikowania się w wymiarze globalnym. Z całą odpowiedzialnością można stwierdzić, że powstała z inicjatywy prof. Bolesława Krupińskiego w 1958 roku Organizacja o nazwie Światowy Kongres Górniczy jest instytucją powszechnie znaną i rozpoznawalną w środowisku górnictwa. Zatem co jest przyczyną tak długiej atrakcyjności spotkań ludzi górnictwa oferowanych przez Światowy Kongres Górniczy ? Spróbuję odpowiedzieć na to pytanie, jak również pokazać kluczową rolę Polski zarówno w powstaniu jak i dalszej działalności organizacji Światowy Kongres Górniczy (World Mining Congress).

2. Geneza powstania ogólnoświatowej organizacji o nazwie Światowy Kongres Górniczy - polska inicjatywa profesora Bolesława Krupińskiego

Dzisiejsza, międzynarodowa organizacja ludzi górnictwa o nazwie Światowy Kongres Górniczy powstała w określonych uwarunkowaniach geopolitycznych, będąc reakcją górniczego środowiska na świecie na nieodpartą potrzebę do wzajemnej współpracy i rozwoju przemysłu górniczego, kluczowego dla gospodarki każdego kraju.

Profesor Bolesław Krupiński, 1956 rok

Jak wiadomo, jedną z politycznych konsekwencji II wojny światowej było to, że nie tylko Europa ale także powojenny świat został podzielony na dwa obozy o odmiennych systemach ustrojowych i ekonomicznych. Polityka „zimnej wojny” przedzieliła go bowiem „żelazną kurtyną”, wyraźnie ograniczając wzajemne kontakty nie tylko gospodarcze, naukowe ale także międzyludzkie. W Europie, w której powyższa kurtyna była szczególnie widoczna, Polska i wiele innych krajów, znalazło się wbrew swojej woli, w tzw. „bloku wschodnim”, gdzie zostały pozbawione suwerenności i znalazły się w strefie wpływów ówczesnego Związku

Radzieckiego. Niemcy zostały podzielone na dwa wrogie sobie państwa.

Europa zniszczona w czasie II wojny światowej, ze zrujnowanym przemysłem, odbudowę swojej zniszczonej gospodarki oparła na węglu i stali, co podkreśla fakt powstania w 1952 roku Wspólnoty Węgla i Stali. To właśnie na fundamentach tej organizacji powstała dzisiejsza Unia Europejska, o czym dzisiaj może niewielu wie lub pamięta. Ważna rola węgla stworzyła korzystną sytuację dla rozwoju i znaczenia górnictwa węglowego zarówno w Europie jak i innych krajach świata. Tak więc pozycja i głos ludzi węgla był wówczas ważny i słuchany.

Polska z racji swoich znaczących zasobów i znaczącego wydobycia węgla kamiennego należała do grupy liderów w tej filozofii myślenia. Był taki okres, że wydobyciu węgla w przeliczeniu na mieszkańca Polska zajmowała pierwsze miejsce w świecie. Powinniśmy być dumni z faktu, że to Polska i jej znakomity przedstawiciel i jednocześnie Przewodniczący Państwowej Rady Górnictwa – profesor Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie - Bolesław Krupiński – odegrał kluczową rolę w powstaniu i działalności organizacji Światowy Kongres Górniczy. To dzięki jego zabiegom organizacyjnym udało się ponad podziałami politycznymi doprowadzić do obejścia wspomnianej „żelaznej kurtyny”, dla umożliwienia niezbędnej współpracy krajów z silnym przemysłem górnictwem niemal z całego świata. Znaczącą rolę w tworzeniu tej światowej organizacji odegrali ludzie nauki górniczej, profesorowie uczelni górniczych z całego świata. Współpraca ta miała sprzyjać, przede wszystkim, rozwojowi techno-logicznemu i bezpieczeństwu pracy w kopalniach.

Prof. Bolesław Krupiński, twórca Światowych Kongresów Górniczych (1958 r.)

Bliscy współpracownicy profesora Krupińskiego z lat 50-tych ubiegłego wieku uważają, że pomysł organizacji kongresów łączących ludzi górnictwa zainicjowany przez Niego nie był dziełem przypadku. Sprawując ważne, kluczowe stanowiska w powojennych latach w polskim przemyśle górnictwem widział On bowiem szczególną potrzebę rozwoju współpracy Polski ze światem dla szybszego rozwoju poziomu

technologicznego w górnictwie. Ponadto, obejmując ważne funkcje przewodniczącego i wiceprzewodniczącego w Komitecie Węglowym Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ wpisał się mocno w górnicze życie gospodarcze powojennej Europy. Kiedy po październiku 1956 roku miała w Polsce miejsce tzw. „odwilż polityczna” i wytworzyły się nowe warunki geopolityczne, które sprzyjały materializacji powstałej już wcześniej idei profesora, podejmuje On realizację konkretnych kroków w tym kierunku. Wszystkie działania odbywają się pod Jego przywództwem w ramach nowo powstałej w Polsce Państwowej Rady Górnictwa, której został przewodniczącym. Znamionną jest tutaj jedna z wypowiedzi profesora Krupińskiego z tego okresu:

„Od 1957 roku dążyłem, jako że świat znowu się przed nami otworzył, do nadania naszej pracy ścisłych związków z górnictwem międzynarodowym”.

I tak w oparciu o propozycję Profesora B. Krupińskiego, uchwałą nr 354/57 podpisaną przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 29 sierpnia 1957 roku, powołano do życia projekt o nazwie „Międzynarodowy Zjazd Naukowo-Techniczny Budownictwa Kopalń”. Na miejsce zjazdu wybrano Warszawę, a termin obrad ustalono na wrzesień 1958 roku. Jego organizację powierzono Państwowej Radzie Górnictwa. Został wybrany Państwowy Komitet Wykonawczy Zjazdu. Jednym z jego członków był Andrzej Lisowski, dzisiaj emerytowany profesor Głównego Instytutu Górnictwa. Osobiste kontakty międzynarodowe profesora Krupińskiego sprawiły, że udało się także powołać Międzynarodowy Komitet Organizacyjny tej konferencji, który odbył pierwsze spotkanie w dniu 2 grudnia 1957 roku. Spotkanie to, oznaczone jako numer jeden, dało początek kontynuowanym później corocznie spotkaniom tego Komitetu, pełniącego ważną funkcję w organizacji kolejnych kongresów górniczych. W tym pierwszym spotkaniu wzięło udział 13 członków Komitetu z 6 krajów, w tym: prof. Whetton (Anglia), prof. Riman (Czechosłowacja), prof. Vidal (Francja), prof. Bilkenroth (Niemiecka Republika Demokratyczna), prof. Mielnikow i dr Sudopłatow (ZSRR). Polskę w Międzynarodowym Komitecie Organizacyjnym reprezentowali: prof. Bolesław Krupiński, prof. Witold Budryk (AGH), Wacław Czachórski (Ministerstwo Przemysłu Ciężkiego), Jan Mitrega (Ministerstwo Górnictwa i Energetyki), Marian Różański (Dyrektor Generalny w MGIE), Jerzy Grzymek (Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych), prof. Jan Zyzak (Politechnika Śląska), prof. Marcin Borecki (GIG), prof. Roman Dykacz (Politechnika Śląska) i Bronisław Taban (Ministerstwo Przemysłu Chemicznego). Odbyły się dwa spotkania Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego poprzedzające konferencję. W trakcie prac przygotowawczych do dotychczasowych członków dołączyły kolejne dwa nowe kraje: Austria, którą reprezentowali dr Hochstetter i dr Locker oraz Węgry reprezentowane przez prof. Ajtay. Później do Komitetu dołączyli prof. Dorstewitz (Niemiecka Republika Federalna), dr Yenter (Belgia) i dyrektor Żen-Bi Szao (Chińska Republika Ludowa).

1. Światowy kongres Górniczy w Warszawie – 1958 r. - organizacja łamiąca bariery polityczne dzielące świat po II wojnie na dwa wrogie obozy.

Międzynarodowy Zjazd Naukowo-Techniczny Budownictwa Kopalń, który uznano za I Światowy Kongres Górniczy, odbył swoje obrady w dniu 15 września 1958 roku w Warszawie. Następnie towarzyszyły mu liczne wyjazdy studyjne do polskich kopalń i innych instytucji związanych z górnictwem oraz do polskich miast i miejsc turystycznych jak Kraków, polskie Tatry. Profesor Krupiński chciał pokazać zagranicznym uczestnikom, tego pierwszego międzynarodowego spotkania górników, osiągnięcia odbudowującego się po wojnie polskiego górnictwa węgla kamiennego, piękno polskich miast, uroku polskich gór i wiele innych interesujących miejsc.

W wyniku wysokiej oceny tego spotkania, zarówno przez uczestników jak i przez organizatorów, ustalono, że idea Kongresu może być bardzo atrakcyjna i pożyteczna dla międzynarodowego środowiska górniczego i powinna być kontynuowana. **Dlatego Rozporządzeniem nr 243 wydanym w dniu 23 grudnia 1958 roku Prezes Rady Ministrów upoważnił profesora Bolesława Krupińskiego do podjęcia działań mających na celu ustanowienie stałego Międzynarodowego Komitetu Naukowo-Technicznego koordynującego współpracę międzynarodową w zakresie górnictwa.**

Komitet ten działa do dnia dzisiejszego pod nazwą Międzynarodowy Komitet Organizacyjny (International Organizing Committee–IOC) i jest koordynatorem wszystkich działań w zarządzaniu i organizacji kolejnych Światowych Kongresów Górniczych oraz innych form współpracy międzynarodowego środowiska górniczego.

3. Misja organizacji Światowy Kongres Górniczy

Pomimo iż w ciągu ponad 60 lat działalności organizacji Światowy Kongres Górniczy bardzo wiele się zmieniło na świecie, od najbardziej widocznych zmian warunków geopolitycznych oraz społecznych i ekonomicznych, aż do wyraźnych zmian technologicznych w światowym przemyśle wydobywczym surowców mineralnych, niezmiennie pozostały idee, które były fundamentem jej powstanie i którym hołdował profesor Bolesław Krupiński. Dotyczą one uniwersalnych spraw takich jak pokoju między

narodami, bliskiej współpracy oraz przyjaźni i międzynarodowej integracji środowiska górniczego.

Dzisiejsza misja Światowego Kongresu Górniczego”, sformułowana w statucie tej międzynarodowej organizacji, niewiele odbiega od tej pierwotnej, urzeczywistniając swoją piękną, humanitarną i ponadczasową ideę braterstwa ludzi górnictwa. Do sformułowanych w niej celów należą:

- Promowanie i wspieranie naukowej i technicznej współpracy, dla dobra krajowego i międzynarodowego postępu w dziedzinie szeroko rozumianego górnictwa i wykorzystania zasobów surowców mineralnych,
- Stworzenie form wymiany myśli i doświadczeń z zakresie aktualnych trendów w technologii eksploatacji surowców mineralnych i ich ekonomicznie opłacalnego gospodarczego wykorzystania oraz poprawy bezpieczeństwa pracy w górnictwie i ochrona środowiska,
- Przystosowywanie wysokokwalifikowanych kadr pracowników dla górnictwa,
- Rozwój nauki górniczej i wzajemnej współpracy ze szkołami wyższymi i innymi instytucjami.

4. Historia dotychczasowych Światowych Kongresów Górniczych

W latach 1958–2018, miało miejsce 25 światowych kongresów górniczych, które są podstawową formą działalności organizacji Światowy Kongres Górniczy. Odbływały się one w różnych górniczych krajach świata, na podstawie decyzji Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego, którego przewodniczącym jest tradycyjnie od samego początku przedstawiciel polskiego górnictwa.

Należy zwrócić uwagę, że każdy Kongres posiada swoje motto, w większości przypadków dotyczy ono ważnego problemu dla światowego górnictwa, będącego przedmiotem sesji plenarnej, która otwiera obrady kongresowe.

Nr	Rok	Miasto, Kraj	Liczba delegatów	Liczba krajów	Motto Kongresu
1	1958	Warszawa, Polska	750	13	Budownictwo kopalń
2	1961	Praga, Czechosłowacja	500	17	Poprawa ekonomiki górnictwa
3	1963	Salzburg, Austria	625	30	Nauka i technika w walce o bezpieczeństwo i higienę pracy w górnictwie
4	1965	Londyn, Wielka Brytania	1600	42	Nowoczesne górnictwo
5	1967	Moskwa, ZSRR	2000	44	Postęp techniczny w górnictwie
6	1970	Madryt, Hiszpania	2300	52	Nauka w służbie górnictwa
7	1972	Bukareszt, Rumunia	2000	49	Organizacja i zarządzanie w górnictwie
8	1974	Lima, Peru	2400	55	Prognozy rozwoju górnictwa do roku 2000
9	1976	Düsseldorf, Republika Federalna Niemiec	1750	61	Eksploatacja i wykorzystanie surowców mineralnych w górnictwie – kluczowy czynnik postępu
10	1979	Istambuł,	1500	45	Górnictwo i surowce mineralne w

		Turcja			służbie ludzkości
11	1982	Belgrad, Jugosławia	2350	56	Surowce mineralne – wskaźnik gospodarki światowej
12	1984	New Delhi, Indie	1550	47	Optymalna eksploatacja surowców mineralnych - szanse i ograniczenia
13	1987	Sztokholm, Szwecja	1120	66	Poprawa zdolności produkcyjnej kopalń i opłacalność eksploatacji poprzez rozwój technologiczny
14	1990	Pekin, Chiny	2750	69	Górnictwo dla przyszłości – trendy i oczekiwania
15	1992	Madryt, Hiszpania	1519	57	Wizja górnictwa
16	1994	Sofia, Bułgaria	1182	54	Górnictwo u progu XXI wieku
17	1997	Acapulco, Meksyk	5774	51	Górnictwo – podstawą rozwoju cywilizacji w zmieniającym się świecie
18	2000	Las Vegas, USA*	36600	100	Wszystko zaczyna się od górnictwa
19	2003	New Delhi, Indie	1300	47	Górnictwo XXI wieku – Quo Vadis ?
20	2005	Teheran, Iran	1200	23	Górnictwo a zrównoważony rozwój
21	2008	Kraków, Polska	1202	40	Nowe wyzwania i wizje górnictwa
22	2011	Istambuł, Turcja	1121	50	Innowacje i wyzwania w górnictwie
23	2013	Montreal, Kanada	1300	46	Mapping the Future: Advances in Mining Engineering
24	2016	Rio de Janeiro, Brazylia	750	42	Górnictwo w świecie innowacji
25	2018	Astana, Kazachstan	2389	50	Innowacja krokiem naprzód w rozwoju światowego przemysłu wydobywczego
26	2021	Brisbane, Australia	Kongres przeniesiony na rok 2023		

* Razem z wystawą górniczą MINEXPO

Od blisko 20 lat jest tradycją, że światowym kongresom górniczym towarzyszą wystawy górnicze. Patronat nad odbywającymi się kongresami górniczymi przyjmują wysokie osobistości kraju gospodarza (prezydent, król, premier rządu, itp.). W tabeli przedstawiono podstawowe dane dotychczasowych światowych kongresów górniczych.

Należy podkreślić, że każdy odbywający się Światowy Kongres Górniczy jest w kraju gospodarza wielkim, górniczym świętem lokalnej i międzynarodowej społeczności reprezentującej ludzi nauki i różnych gałęzi przemysłu związanych z pozyskiwaniem bogactw mineralnych ziemi – kopalń, producentów maszyn i urządzeń dla górnictwa, biur projektowych, organów państwowego nadzoru górniczego i wielu innych. Jest także szansą na pokazanie historii i kultury kraju organizatora.

Według powszechnej opinii światowe kongresy górnicze są jednym z najlepszych miejsc na świecie dla zaprezentowania innowacyjnych rozwiązań technologicznych i technicznych dla górnictwa, dyskusji kluczowych problemów współczesnego górnictwa oraz wymiany doświadczeń i nawiązania wzajemnych kontaktów zawodowych i przyjacielskich.

5. Światowe kongresy górnicze – historia najnowsza

Wielkim sukcesem organizacyjnym i merytorycznym Polskiego Komitetu Narodowego Światowego Kongresu Górniczego był 21 Światowy Kongres Górniczy w Krakowie, który odbył się w roku 2008 czyli w 50 rocznicę pierwszego Kongresu Górniczego w Warszawie. Przy obecności ponad 1200 uczestników Polska, poza osiągnięciami naukowymi w zakresie górnictwa oraz naszym przemysłem górniczym i przemysłem pracującym na potrzeby górnictwa i przetwórstwa surowców mineralnych, pokazała uczestnikom piękno polskiej ziemi, urok miasta Krakowa oraz wspaniałe tradycje górnicze i polską kulturę narodową. Uroczystość otwarcia kongresu uświetnił swym porywającym występem Zespół Pieśni i Tańca Śląsk.

21 Światowy Kongres Górniczy w Krakowie – 2008 r.

Na Kongresie w Krakowie jedną z najliczniejszych delegacji była delegacja turecka. Ten to kraj przejął lampkę górniczą symbolizującą organizatora następnego kongresu, który odbył się w roku 2011 w Istanbulu na pograniczu Europy i Azji.

22 Światowy Kongres Górniczy w Istambuł – 2011 r.

Na a bardzo wysokim poziomie organizacyjnym i merytorycznym odbył się 23 Światowy Kongres Górniczy w Montrealu w 2013 r., na którym polska reprezentacja była jedną z największych. Polacy zaprezentowali na kongresie w Montrealu 42 referaty, z czego 36 wygłoszono z kongresowych mównic poszczególnych sekcji, a 6 zaprezentowano na sesjach posterowych.

Ostatni, 24 światowy Kongres Górniczy w magicznym mieście Rio de Janeiro również zapowiadał się bardzo interesująco. Brazylia jako olbrzymi kraj o powierzchni ponad 8 mln km kwadratowych i populacji 206 mln jest szóstą w świecie potęgą gospodarczą przynależną do światowej grupy gospodarczej G20. Sektor surowców mineralnych odgrywa bardzo istotną rolę w kształtowaniu krajowej polityki gospodarczej. W Brazylii funkcjonuje ponad 8000 firm górniczych – w znakomitej większości prywatnych, które rocznie inwestują w rozwój tej gałęzi przemysłu ponad 10 mld dolarów.

Kongres zorganizowano w Centrum Kongresowym Ameryki Południowej w niemal historycznym Centrum Rio de Janeiro. Podczas 97 posiedzenia IOC w Rio de Janeiro, które w Hotelu Windsor Atlantica zlokalizowanym tuż przy plaży Copacabana, poprzedziło Kongres w dn. 17.10.2016 na prezydenta Światowych Kongresów Górniczych na miejsce prof. Józefa Dubińskiego został wybrany Prof. Marek Cała – obecny Dziekan Wydziału Górnictwa i Geoinżynierii Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

Jak zwykle polskie górnictwo i polska nauka górnicza była dobrze reprezentowana na kongresie. Niestety całkowicie zawiodło w tym roku górnictwo węgla kamiennego i brunatnego. Ciężar reprezentowania Polski spadł na uczelnie górnicze jak AGH, Politechnika Śląska i Politechnika Wrocławska oraz na centra naukowo-badawcze jak Główny Instytut Górnictwa, Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN, KGHM Cuprum, czy Centrum badawcze KOMAG. Polska delegacja zaprezentowała łącznie 26 referatów we wszystkich sekcjach tematycznych.

23. Światowy Kongres Górniczy w Montrealu – 2013 r.

24. Światowy Kongres Górniczy w Rio de Janeiro – 2016 r.

25. Światowy Kongres Górniczy w Astanie – Kazachstan – 2018 r.

5. Zarządzanie organizacją Światowy Kongres Górniczy – rola Polski

Duże międzynarodowe zainteresowanie ideą organizacji Światowy Kongres Górniczy sprawiło, że po I-szym Kongresie odbytym w Polsce w Warszawie w 1958 roku postanowiono ją kontynuować. W tym celu jeszcze w grudniu 1958 roku zostały podjęte przez Polskę działania dla ustanowienia stałego Międzynarodowego Komitetu dla organizacji kolejnych kongresów górniczych. Stanowiły one ukoronowanie wieloletnich wysiłków profesora Krupińskiego dla stworzenia stałej instytucji, która będzie nadal aktywnie rozwijać ideę wzajemnej współpracy i braterstwa ludzi światowego górnictwa. To wówczas powstały podwaliny dla funkcjonującego do dzisiaj Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego Światowego Kongresu Górniczego”, który stanowi siłę przewodnią w zarządzaniu i organizacji kolejnych światowych kongresów górniczych oraz kreowania innych form międzynarodowego współpracy środowiska ludzi górnictwa.

Należy podkreślić, że Międzynarodowy Komitet Organizacyjny Światowego Kongresu Górniczego” jest instytucją pozarządową i niekomercyjną, a wszystkie obowiązki wynikające z jego statutowej roli są pełnione w trybie nieodpłatnej pracy społecznej. Instytucja ta jest afiliowana przy Organizacji Narodów Zjednoczonych w grupie organizacji pozarządowych. Międzynarodowy Komitet Organizacyjny tworzą przedstawiciele Narodowych Komitetów Organizacyjnych Światowego Kongresu Górniczego, przy czym każdy kraj może mieć maksymalnie czterech członków. Są to wybitni przedstawiciele przemysłu górniczego, środowisk naukowych związanych z górnictwem oraz instytucji rządowych nadzorujących przemysł górniczy. Spośród członków Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego wybierani są co 4 lata przewodniczący, I-szy wiceprzewodniczący oraz 5 wiceprzewodniczących, którzy reprezentują różne kontynenty świata. Na wniosek przewodniczącego jest także wybierany Sekretarz Generalny.

Profesor Bolesław Krupiński był pierwszym przewodniczącym wspomnianego Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego i sprawował tę funkcję przez okres 14 lat, aż do swojej śmierci w dniu 24 października 1972 roku. Należy podkreślić, że pomimo upływu już ponad 40 lat od tej daty międzynarodowa społeczność górnicza pamięta nie tylko o profesorze Krupińskim, ale także o kluczowej roli jaką odegrała Polska w powstaniu tej ważnej, światowej organizacji górniczej. Stąd też niepisana tradycja jest, że to polscy przedstawiciele w Międzynarodowym Komitecie Organizacyjnym sprawują z wyboru zaszczytną funkcję przewodniczącego tego gremium. Tradycyjnie siedziba sekretariatu Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego Światowego Kongresu Górniczego” mieści się w Polsce. Do 1990 roku była to Państwowa Rada Górnictwa, później Państwowa Agencja Węgla Kamiennego, Wyższy Urząd Górniczy i ostatnio od 2004 roku Główny Instytut Górnictwa.

Poniżej przedstawiono osoby kolejnych przewodniczących Komitetu:

- prof. Bolesław Krupiński (1958–1972)
- prof. Mieczysław Mrozowski (1973– 976)
- prof. Benon Stranz (1977–1988)
- Jan Szlachta (1988–1990)
- Eugeniusz Ciszak (1990–2004)
- prof. Józef Dubiński (2004–2016).
- prof. Marek Cała (od 2017– nadal).

Sekretarzami Generalnymi byli następujący przedstawiciele Polskiego Komitetu Narodowego:

- mgr Wiktoria Borejda (1958–1968)
- mgr Mieczysław Najberg (1968–1998)
- dr inż. Sławomir Brodziński (1998–2004)
- dr inż. Jacek Skiba. (2004–nadal).

Posiedzenia Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego odbywają się corocznie w wybranym wcześniej kraju, członkowskim, a w tych latach, kiedy odbywa się światowy kongres górniczy są one w kraju gospodarza. Dotychczas odbyło się 101 posiedzeń komitetu, z czego spotkanie w 2020 roku miało po raz pierwszy charakter video-konferencji na platformie internetowej ZOOM. Obrady tych posiedzeń są poświęcone zarówno problemom ogólnym dotyczącym sytuacji światowego górnictwa jak i bardziej szczegółowym w zakresie analizy i oceny stanu przygotowań organizacyjnych i merytorycznych do kolejnego kongresu oraz innym sprawom związanych ze strategią dalszej działalności organizacji Światowy Kongres Górniczy w dynamicznie zmieniającym się świecie i otoczeniu górnictwa. Ważnym elementem obrad jest wybór spośród zgłoszonych kandydatów gospodarza kolejnego światowego kongresu górniczego.

Działalność sekretariatu Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego Światowego Kongresu Górniczego wiąże się z określonymi kosztami, które zgodnie z ustaleniami na początku jego funkcjonowania ponosi zawsze strona polska. Tak jest do tej pory, a fundusze na pokrycie tych kosztów pochodzą z zasobów finansowych Polskiego Komitetu Światowego Kongresu Górniczego.

Decyzją Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego IOC w roku 2009 została wprowadzona, roczna składka członkowska w wysokości 250 USD dla każdego komitetu Narodowego. Niestety wpływy z tego tytułu są niewielkie z uwagi na bardzo skromną skuteczność regulowania tej składki przez komitety narodowe. Międzynarodowy Komitet Organizacyjny, na swoim 97 posiedzeniu w Rio de Janeiro powołał Grupę Zadaniową dla podjęcia prace nad opracowaniem innego, bardziej skutecznego systemu zapewnienie środków finansowanych na działalność sekretariatu i całej instytucji Światowy Kongres Górniczy.

Poza zasadniczą formą działalności organizacji jaką jest organizacja światowych kongresów górniczych rozwijane są również inne jej aktywności. Do nich można zaliczyć:

- Publikowanie informacji o wielkości produkcji górniczej różnych surowców mineralnych w krajach członkowskich organizacji Światowy Kongres Górniczy wraz z jej statystycznym opracowaniem.
- Aktywność organizacji związanych z instytucją Światowego Kongresu Górniczego, takich jak: Międzynarodowe Biuro Termofizyki Górniczej, Międzynarodowe Stowarzyszenie Miernictwa Górniczego, Międzynarodowy Komitet Automatyzacji Kopalń Podziemnych i Odkrywkowych.
- Honorowanie medalem im. Profesora Bolesława Krupińskiego zasłużonych członków Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego oraz Narodowych Komitetów Organizacyjnych, szczególnie dotyczących organizacji poszczególnych kongresów górniczych.

7. Współczesne wyzwania przed organizacją Światowy Kongres Górniczy

W ciągu przeszło 60 lat działalności organizacji Światowy Kongres Górniczy zmienił się świat, zmieniły się uwarunkowania, które zadecydowały o inicjatywie jego powstania. Przede wszystkim wyraźnie zmieniła się i nadal się zmienia geografia górniczych krajów świata. W wielu rozwiniętych krajach świata, co szczególnie widać w Europie, górnictwo kurczy się i jego znaczenie jest coraz mniejsze. Kraje te zmieniają swoją orientację surowcową, ukierunkowując się na ich import, co dotyczy zarówno surowców energetycznych jak i innych, w tym tych o znaczeniu strategicznym. Skutki takiej orientacji widać w mniejszym zainteresowaniu tych krajów działalnością organizacji Światowy Kongres Górniczy.

Natomiast odwrotną sytuację obserwuje się w krajach rozwijających się, szczególnie tych o dużej dynamice rozwoju, takich jak Chiny, Indie, Kazachstan, Iran, Wietnam, kraje Ameryki Południowej. W tych krajach Światowy Kongres Górniczy jest postrzegany niezwykle pozytywnie, jako instytucja, która poprzez międzynarodowe kontakty pozwoli im łatwiej pozyskać górnicze „*know-how*”, kontakty personalne, a także promować się w wymiarze światowym poprzez między innymi organizację kolejnego Światowego Kongresu Górniczego.

Stąd kluczowym wyzwaniem dla IOC stało się pozyskiwanie nowych członków wywodzących się z tej grupy krajów świata. Ostatnie lata zaowocowały w tym zakresie wymiernymi sukcesami. Tym niemniej jest jeszcze wiele górniczych krajów nie będących członkami Światowego Kongresu Górniczego.

Kolejnym wyzwaniem jest silniejsze ukierunkowanie tematyki kolejnych światowych kongresów górniczych na problemy górnictwa rudnego, surowców skalnych, chemicznych, a więc odejście od tradycyjnej dominacji tematyki węglowej. To istotne zadanie dla Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego w określeniu problemów jakie winny być dominujące na konkretnym kongresie górniczym.

Ważnym wyzwaniem staje się uzyskanie przez instytucję Światowy Kongres Górniczy silniejszej pozycji jako **ekspertckiej organizacji pozarządowej**, która w oparciu o swoich członków może zajmować głos doradczy i opiniujący w sprawach światowego górnictwa.

Tych wyzwań jest więcej, ale na pewno jeszcze jednym ważnym jest systematyczne wprowadzanie do Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego Światowego Kongresu Górniczego, jak i Narodowych Komitetów w poszczególnych krajach ludzi młodych. Pozwoli to nie tylko zapewnić trwałość struktur organizacji, ale także wyzwolić nowe inicjatywy czyniące organizację nadal atrakcyjnym forum górniczych debat.

8. Przyszłość organizacji WMC - Światowy Kongres Górniczy

Przyszłość organizacji Światowy Kongres Górniczy wymaga podjęcia i realizacji działań, które będą stanowiły odpowiedź na wymienione powyżej wyzwania. Pozytywnym znakiem dla najbliższej przyszłości jest fakt, że zostały już ustalone miejsca i organizatorzy kolejnych dwóch światowych kongresów górniczych, w dniach 19–22 czerwca 2018 roku w Astanie, Kazachstan i w 2021 roku w Brisbane, Australia. Są informacje z kilku różnych krajów, np. z Peru, z Indii dotyczące zainteresowania organizacją kolejnych Światowych Kongresów Górniczych.

Liczymy również na pozytywne efekty pracy Grupy Zadaniowej w zakresie opracowania przyszłościowej strategii działalności Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego Światowego Kongresu Górniczego jak i całej instytucji Światowy Kongres Górniczy, zarówno w zakresie merytorycznym jak i finansowym.

W czasie 97 posiedzenia Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego został powołany nowy Komitet Węglowy zlokalizowany w Chinach, które obecnie są największym światowym producentem węgla. Będzie on prowadził działalność o charakterze informacyjno-technologicznym w zakresie upowszechniania nowych rozwiązań stosowanych w światowym górnictwie węglowym, zwracając szczególną uwagę na aspekt zrównoważonego rozwoju w procesie pozyskiwania węgla. To także przyszłościowa inwestycja Światowego Kongresu Górniczego.

9. Stowarzyszenie Polski Komitet Światowego Kongresu Górniczego

Międzynarodowa organizacja Światowy Kongres Górniczy działa w oparciu o aktywność organizacji narodowych, których przedstawiciel tworzą Międzynarodowy Komitet Organizacyjny (International Organising Committee–IOC). Każdy komitet narodowy ma w IOC 4 miejsca. Podstawowym obowiązkiem Komitetu jest uczestnictwo w dorocznych spotkaniach Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego Kongresu oraz bieżące koordynowanie prac związanych z przygotowaniem się danego państwa do kolejnego kongresu. Komitety narodowe kraju, który uzyskał prawo organizacji kolejnego kongresu odpowiada przed komitetem międzynarodowym IOC za jego przygotowanie i przebieg.

W Polsce, po zlikwidowaniu Państwowej Rady Górnictwa – Komitet Narodowy niestety nie ma stałej siedziby, ani też zdefiniowanego statusu i silnego oparcia we władzach państwowych ani też w silnych korporacjach górniczych. W celu całkowitej jego likwidacji utworzono w Polsce Stowarzyszenie osób fizycznych pod nazwą: Polski Komitet Światowego Kongresu Górniczego.

Do stowarzyszenia przystąpiło dobrowolnie kilkudziesięciu entuzjastów polskiej nauki górniczej i przedstawicieli wybranych przedsiębiorstw górniczych. W statucie Stowarzyszenia zarejestrowanego pierwotnie w Sądzie Rejonowym w Katowicach zapisano konieczność uiszczania przez członków składek, które miały pokryć koszty funkcjonowania Stowarzyszenia. Szybko jednak okazało się, że w większości członkowie Stowarzyszenia to seniorzy i nestorzy polskiego górnictwa i ich składki członkowskie nie są w stanie pokryć choćby jednej delegacji zagranicznej ich przedstawiciela na doroczne posiedzenia IOC.

Podstawowe cele i zadania Stowarzyszenia zapisane w jego statucie sprowadzają się do kilku podstawowych kwestii:

1. Komitet opiera swą działalność na realizacji zadań i celów wynikające ze statutu organizacji Światowy Kongres Górniczy.
2. W szczególności Stowarzyszenie koncentruje się na:
 - a) reprezentowaniu Polski i polskiego górnictwa oraz polskich nauk górniczych na form międzynarodowym oraz w agendach i instytucjach organizujących światowe kongresy górnicze,

- b) uczestnictwie w posiedzeniach Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego (IOC) Światowych Kongresów Górniczych reprezentując Polskę,
- c) inicjowaniu i wspieraniu współpracy dla narodowego i międzynarodowego postępu w zakresie górnictwa surowców mineralnych,
- d) uczestnictwie w wymianie informacji z zakresu nauk górniczych w dziedzinie techniki, ekonomiki, bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również ochrony środowiska na szczeblu krajowym i międzynarodowym,
- e) współpracy z zakładami górniczymi i instytucjami naukowo-badawczymi, a także ich promocji wobec władz państwowych, administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz mediów,
- f) wspieraniu młodych naukowców i młodych inżynierów górniczych w inicjatywach realizowanych na forum krajowym i międzynarodowym.

W roku 2009 po Kongresie w Krakowie z pracy w Stowarzyszeniu zrezygnowali przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego, gdzie skupiało się jego kierownictwo. Na przewodniczącego Stowarzyszenia wybrano ówczesnego Dziekana Wydziału Górnictwa i Geoinżynierii AGH w Krakowie - Prof. Piotra Czaję oddanego zwolennika idei światowych kongresów górniczych i w Jego ręce złożono losy Stowarzyszenia. Sprawili to, że Stowarzyszenie należało przenieść z Katowic do Krakowa i od nowa zarejestrować w Sądzie Rejonowym w Krakowie. Należało także zorganizować obsługę księgową i finansową oraz zbudować od podstaw stronę internetową, jak również zabezpieczyć podstawową minimalną mobilność operacyjną.

Aktualnie Stowarzyszeniu przewodzi Zarząd, który został wyłoniony przez Walne Zgromadzenie Członków w roku 2019. W jego składzie są:

- Prof. Piotr Czaja (AGH) – przewodniczący,
- Prof. Piotr Strzałkowski (Politechnika Śląska),
- Dr hab. inż. Tomasz Niedoba (AGH) – sekretarz,
- Dr inż. Jacek Skiba (GIG),
- Mgr inż. Andrzej Niechwiej (KGHM Polska Miedź S.A.).

W roku 2011 Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia Polski Komitet Światowego Kongresu Górniczego zmieniło statut, wprowadzając możliwość uczestniczenia w działalności Stowarzyszenia niektórych instytucji górniczych w charakterze „członka wspierającego”. Na apel przewodniczącego Stowarzyszenia rozesłany do kilkudziesięciu przedsiębiorstw, z reguły uczestniczących w międzynarodowej działalności górniczej, do Stowarzyszenia przystąpiło 11 podmiotów gospodarczych: wszystkie 3 spółki węglowe, KGHM Polska Miedź S.A. oraz niektóre fabryki sprzętu górniczego oraz niektóre ośrodki naukowo-badawcze. Roczna składka członka wspierającego w przypadku dużych firm zatrudniających powyżej 500 osób wynosi 5000 zł, dla firm zatrudniających poniżej 250 osób wynosi tylko 1500 zł. Wnoszone wspólnie przez tych członków składki członka wspierającego pozwalają na sprawne wypełnianie wszystkich obowiązków względem Komitetu Międzynarodowego IOC w tym również bieżące opłacanie składki narodowej w wysokości 250 USD, oraz uczestnictwa w dorocznych spotkaniach IOC oraz Światowych Kongresach Górniczych.

W latach 2015 i 2020 niektórzy dotychczas wierni członkowie wspierający z różnych powodów wypowiedzieli swoje członkostwo w Stowarzyszeniu.

Do Stowarzyszenia przystąpiło kilku młodszych członków indywidualnych, ale jednocześnie odeszła większość osób wiekowych, a znaczna część osób pamiętająca jeszcze profesora B. Krupińskiego niestety odeszła od nas na zawsze.

Obecnie na liście członków Stowarzyszenia figuruje 42 osoby o statusie członka zwyczajnego oraz 18 osób o statusie Seniora.

Dzisiaj wiele krajów Azjatyckich, jak Chiny, Indie, Kazachstan, Indonezja, Wietnam czy Australia posiadają dotację państwową na utrzymanie i funkcjonowanie narodowych komitetów i ich sekretariatów.

W statucie stowarzyszenia zapisano, że jednym z celów działania Komitetu jest promowanie i wspomaganie młodych przedstawicieli przemysłu i nauki górniczej w rozwijaniu międzynarodowych kontaktów pozwalających na podnoszenie poziomu technicznego i technologicznego polskiego górnictwa. Cel ten ze względów finansowych jest obecnie nie do zrealizowania.

10. Podsumowanie

Opracowanie to przedstawia zwięzłą informację o genezie, historii i bieżących problemach organizacji o nazwie Światowy Kongres Górniczy. Pokazuje ono, że jest to istniejąca już ponad 60 lat, międzynarodowa organizacja społeczności górniczej, która chce współpracować, chce wymieniać doświadczenia i utrzymywać koleżeńskie relacje w myśl tradycyjnej solidarności ludzi górniczego stanu. W 2018 roku w Astanie odbył się jubileuszowy 25 Światowy Kongres Górniczy. To, że odbyło się już 25 światowych kongresów górniczych i 101 posiedzeń Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego jest dowodem, że środowisko górnicze na świecie nadal postrzega te kongresy jako najbardziej właściwe forum dla rozmów o kluczowych problemach światowego górnictwa niemal wszystkich surowców mineralnych.

Polska i jej czołowi przedstawiciele środowiska górniczego odegrali istotną rolę w powstaniu instytucji Światowy Kongres Górniczy i nadal ją odgrywają w jej działalności. Nasz kraj poprzez osobę profesora Bolesława Krupińskiego był inicjatorem idei braterstwa górników na świecie i międzynarodowej współpracy pozwalającej czynić ten przemysł bardziej bezpiecznym, efektywnym i przyjaznym dla środowiska.

Polska i jej instytucje ponosiły w ciągu tych przeszło 60 lat trud sprawnego funkcjonowania tej organizacji, która sławiła imię polskiego górnictwa, polskiej nauki górniczej, polskiego przemysłu maszyn i urządzeń górniczych i całego naszego kraju. Wspierały ją w okresie do 1990 środki budżetowe państwa, a w dalszych latach polskie kopalnie, instytucje naukowe, firmy około górnicze i osoby fizyczne. Czuliśmy się dumni, spotykając się i rozmawiając wielokrotnie z przedstawicielami innych krajów, z faktu, że Polska to górniczy kraj, który przewodzi światowemu górnictwu. Niestety dzisiaj musimy postawić pytanie – *czy sama дума wystarczy aby tak było nadal?*

Bez wsparcia polskiego szeroko rozumianego górnictwa, bez wsparcia politycznego ze strony rządowej trudno będzie kontynuować tę piękną kartę historii górniczej związanej z Polską. Liczymy więc, że przedstawione w tym opracowaniu informację wzbudzą pozytywne refleksje wśród osób aktualnie kierujących polskim górnictwem i wspólnie przedłużymy dobrą opinię o polskim górnictwie w świecie.

Na koniec pozwolimy sobie przytoczyć słowa wypowiedziane przez polskiego twórcę Światowego Kongresu Górniczego profesora Bolesław Krupińskiego, które wypowiedział na otwarciu I-go Kongresu w 1958 roku w Warszawie, który to zapoczątkował trwającą już przeszło 60 lat historię tej polskiej inicjatywy. Podkreślają one, **że górnictwo było jest i będzie**, że górnictwo zawsze będzie potrzebować wzajemnej wymiany wiedzy, współpracy i będzie swoją działalnością służyć społeczeństwu, że bez górnictwa nie ma surowców, a bez surowców nie ma postępu.

„Górnik zawsze był, jest i będzie człowiekiem postępu zarówno technicznego, jak i społecznego, gdyż tylko postęp, bezustanne doskonalenie społecznych i technicznych warunków pracy, pozwala górnikowi coraz głębiej poznawać tajemnice ziemi, odkrywać jej skarby, zdobywać je ku pożytkowi powszechnemu, odkrywać niebezpieczeństwa, którymi grozi przyroda, wyposażyć kraj w siłę tejże przyrody”.

Profesor Bolesław Krupiński

Niechaj te słowa profesora Bolesława Krupińskiego wypowiedziane przed 60 laty będą dla nas pozytywną refleksją, bo mimo upływu lat nic nie straciły na swej aktualności. Przykre jest to, że wtedy, mimo totalitarnego ustroju, były dobrze zrozumiane i przyniosły stosowne działania, a dzisiaj w większości przypadków mówienie o górnictwie kojarzy się z pewnego rodzaju wstydem – bo to przecież branża nieporównywalna z produkcją mikroprocesorów i komputerów, a w opinii wielu środowisk również nie tak atrakcyjna jak sławne dzisiaj technologie IT. Tym czasem dobrze wiedzieć, że bez górnictwa wydobywającego rocznie w skali świata dziesiątki miliardów ton surowców, w tym także niezastąpione pierwiastki krytyczne, nie powstałoby wiele produktów wysokiej technologii IT, i nie wzbiłyby się w niebo ani jeden samolot, nie mówiąc już o statkach kosmicznych – będących naszą nadzieją na podbój wszechświata.

W tej sytuacji my - Stowarzyszenie Polski Komitet Światowego Kongresu Górniczego - kierujemy do wszystkich państwa - przedstawicieli polskiego górnictwa - nasze serdeczne zaproszenie do owocnej współpracy. Treść zaproszenia znajdziecie państwo poniżej.

Zapraszając do współpracy pozdrawiamy serdecznie !!!

Zaproszenie

Serdecznie zapraszamy wszystkich do współpracy, tak członków indywidualnych jak też instytucje i firmy górnicze do podjęcia trudu kontynuowania i wspierania zaprezentowanej w broszurce pięknej idei organizowania

Światowych Kongresów Górniczych.

O ważnej roli Polski w tym ruchu trwającym już 60 lat wie cały Międzynarodowy Komitet Organizacyjny. Jedynie wsparcie polskiego biznesu związanego z górnictwem, realizowane poprzez członkostwo w Stowarzyszeniu

Polski Komitet Światowego Kongresu Górniczego zapewni polskiej reprezentacji aktywną działalność na tym forum i pomoże nowo wybranemu Prezydentowi – prof. Markowi Cale nadal przewodzić międzynarodowej organizacji pod nazwą:

Światowy Kongres Górniczy

Adres Stowarzyszenia:

Polski Komitet Światowego Kongresu Górniczego

Al. Mickiewicza 30, 30-059 Kraków.

Tel. 12 617 20 84 (przewodniczący) lub. 12 617 20 56 (sekretarz)

Strona internetowa: <http://www.gorn.agh.edu.pl/spkskg/>

Kraków, 2021 r.